

وفی ۱۱ حیران ۱۳۲۸ سنه

پازار ایرتسی فی ۹ رجب ۱۳۳۰

جمعیت علمیہ اسلامیہ نک ناشر افکاریدر

مدیر مسئول
مکتب قضاۃ معاملہ نندن
کلیسی
منیر

سر محرر :
فاتح مجیز درس عاملرندن
توقادلی
مصطفی صبری

صاحب امتیاز :
فاتح مجیز درس عاملرندن
نصوح افندی زاده
مصطفی عاصم

مندرجات

قسم ادبی	قسم تاریخی
شوکت غوثی	لیلۃ رغائب
متفرقه	نصرت
	مدنیت شرعیہ
	اسقولاستیک
	رد و اثبات
مکتب قضاۃ دخول امتحانزدہ قرآنان افندیلر :	شام فتوحاتی
سحر	طاهر المولوی
عمر نصوحی	
محمد توفیق	
محمد عاطف	
م . صفوت	
ابن الرحی	

اعلان

نسخہ سی ۱ غروش

آبونہ احرن (بوستہ احرن جلدہ راردر)

ممالک احببہ ایچون .
۱۳۰۰۰ غرواش
" " " " " " " "

استانبول وولایات ایچون :
بر سہ لکی ۵۰ غروش
آتی ابانی ۲۵ "

درج اولنیان اوراق اعادہ ابدلر

قارئلر مزہ

اکثر مقالاتہ آیات کریمہ واحادیث نبویہ درج ابدلش بولندینی نظراعبارہ آلنہرق رعایتسز لکدہ بولنلماسی رحا اولتور .

[ترویج طباعت] محمد حلمی وشرکاسی عدلیہ خانی نومزو ۱۹

ایستہ سوال :

بوروچ مسئلہ اولان امر بالمعروف نہی عن المنکر
فردہ می راجعدر نوعی وادارہ مرکزی سی نہ سیدر؟

محمد توفیق

مدنیت شرعیہ ، ترقیات دینیہ

(۲)

[حقوق اللہ عائد وظائف عباد]

ناسک حقوق اللہ عائد وظائفی یک چوق ایسده
اوج اصلہ ارجاع اولنہ بیلور: اعتقادات ، عبادات ، اخلاق .
اعتقادات: واجب تمالانک ذاتہ ، صفاتہ ، ملائکسنہ ،
کتابلرینہ ، پیغمبرلرینہ ، قضا وقدرینہ ، يوم آخرتہ
زمرہ ناجیہ امت اولان اهل سنت والجماعتک اعتقادلری
وجه اوزرہ ایمان وجزماً اعتقاد ایتمک دیمکدر .
عبادات: ابدست ، غسل ، صلات ، زکات ، صوم .
حج ، جہاد کبی ارکان اسلامیہنی طرف شارعدن امر
بیورلدینی وجه اوزرہ ایفا ایتمکدن عبارتدر .

اخلاق : طرف سبحانیدن انسانلرہ ودیمہ اولہرق
احسان بیوریلان وجود انسانہ ، اعضای بدنہ ، حواس
ظاہرہ ، عقل وحواس باطنہ ، حیات ، سخت کی نعم
عظماہی منع حقیقلرینک نہی ایلدیکی شیلردہ استعمالدن
اجتناب . امر ایلدیکی شیلردہ استخداام ایدرلک بتون
اعضا ، جوارح وقوا ایلہ خالق تعالیہ اقیاء ایلیوب آنک
امرندن وارشاہ ایلدیکی طریق مستقیمدن اصلا انحراف
ایتمہ ممکنکی اقتضا ایلیہ جک خصال حمیدہ استحصال ایتمک
دیمکدر .

خالق تعالی زبدۂ کائنات و اشرف مخلوقات اولان
انسانلری خلق ایلدی ایسہ آنلری سعادت دینویہ وسعادت
اخریویہ نائل قلمق حکمتہ مبنی مغل سعادت اولان ہر

معلوم اولی الالبادرکہ بوکو . بتون جکومتلرک فوق
الظہیری افکار عمومیہدر حالیوکہ افکار عمومیہ ناسل بر
اساسہ استناد ایلہ تعین ایدر بونی بیللمک لازمدر .

انسانلر حال طبیعیدہ - علمدن - اخلاقدن - دیندن -
لوازم احوال اجتماعیدن ازادہ بولندقلری ر زمان
ایندکاری افکار بشقہ لوازم احوال اجتماعہ ایلہ تربین
ایندکاری برزماندہ ایندکاری افکار باشقہدر شیمدی شویلہ
بر تقسیم بیارزانسانلر حیات انفرادیہمی ، حیات اجتماعیہمی
متایلدر . انسانلر لوازم احوال اجتماعیدن اولان مزایای
عالیہدن محروم اولورلرایسہ محرومیتلری نسبتدہ حیات
انفرادیہ متایل ایدرلر بوقبیل اشخاصدہ کورولان شئونات
اخلاقیہ - یک چوق ایسده - اک کوزہ چاربانلری
[هرکسی کوچک کورمک ، هر حرکت وسکون هوای
منفعتلہ مشحون بولتی ، هرکسک ضررندن استفادہ آرامق ،
دائماً ذوق تحکم و تہکمک اسیری اولق ، محافظہ منفعت
ایچون هر شئہ قاتلاقمق ، مقدرات الہیہ رضادہ یک جبین
ومتردد قالمق صلاح و فسادک مبنی علیہ ریا ، حسد ،
نیمہ اولق] بونلردر .

امر بالمعروف نہی عن المنکرک فعلیاتی بواحوال غیر مرضیہ
نک تظاہر ایدن تأثراتی نحو ایتمککہ السانلری لوازم احوال
اجتماعیہنی تداوکہ - تعلم ، تدین ، تخلقہ مجبور ایدہ جکندن
آزق انسانلر حال طبیعیدن خروج ایلہ حال اجتماعہ -
حیات اجتماعیہ متایل ایدرلر .

ایستہ افکار عمومیہ . نیلن تظاہرات حیات اجتماعیہ
آنلری اولمشدر .

یالکز خالق سورولرلہ سوقاقلری دولاشمہ نرندن
تیارو ، میخانہ ، قرأتخانہدہ ، وقہولردہ حتی غازیولردہ
برلشمہ نرندن حیات اجتماعیہ و آنک محصل اولان افکار
عمومیہنک وجودی لازمکلمز خلاصہ مہما ممکن مقصد
اکلاشلمش ، اولغلہ یالکز بر سوال وارد اولہ جق وجوابسزده
قالہ جقدر ظن ایدرم .

شیدن نمی آید و موجب سعادتمندی اولان هرشی آید
امر بیورمشلردر .

بناء علیه انسانلر کندولرینه احسان بیوریلان بتون
وجود ، اعضا و قوای فی جانب الوهیتدن محضا لطف الهی
اولهرق ارشاد بیورلدقلى طریق مستقیم دأره سنده
استعمال آیدوب اصلاً او دأره دن آیرلامه لری لازمکاور .
شوحلده اعضای بدنیه دن ، دیعة الله اولان (دیل)
بالان ، غیث . قوغجواق ، خفیة ک بدعت ، فحشیات .
کفریات کبی منهیاتده استعمال اولناملی .

(کوز) حرام اولان قادنلر ایله حرام عضولره
وحرام اولان او یونلره باقنده استعمال اولناملی .
(قولاق) لهویات ، اعیات ، اکاذیب کی محرمانی
استماعده قوللانناملی .
(ال) قتل ، جرح ، ضرب کی کبأرده استخدام
ایدمه ملی .

(آباتی) معصیت ایشلمکده ویا معصیت اجرا اولنان محله
کیتکمده ویا معصیته معاوننده استعمال اولناملی .
(آلت تناسل) زنا ، لواطه کی محرمانده قوللانناملی .
(عقل و فکر) مطالعات باطله ، تفکرات کاذبه یه صرف
ایدماملی . برده امانة الله اولان (جسد) طریق معاصیه ده
اسکیدنناملی در .

وجود واعضایه شیک رعیة خاصه سی جله سندن اوله یفی
جهته یوم قیامته هرکس کندی اعضا وجوار حندن صادر
اولان افعال منهیه دن مسؤل اوله جقدر . چونکه سوره
(اسرا) ده (ان السمع والبصر والفؤاد کل اولئک کان عنه
مسئولاً) بیورمشدر . انشاء الله یقین زمانده نشر آیدیه جک
(علم حال) اثر عاجزانه مده اعتقادات ، عبادات اخلاقه
دأر تفصیلات وریله جکدر .

[حقوق عبادۀ عائد وظائفدن نفسیه]

وظائف نفسیه : هر انسانک کندی شخصه متعلق
اولان وظائفدن عبارتدر . بوده اجالاً ایکی یه منقسمدر .

بری انسان دنیا و آخرتده نفسی ایچون مضر اوله جق
قوال ، افعال . حرکات ارتکابندن اجتناب ایتک ، دیکری ده
هم دنیا وهم آخرتده نفسی ایچون انفع اولان شیرلی
اختیار ایتکدر .

چونکه جناب حق سوره (تحریم) ده بیورمشلردر که
(قوا انفسکم واهلیکم نارا) ای مؤمنلر معاصی نی ترک ،
خیرات و طاعات ایشلمکله فسکزی و شرور و معاصیدن نهی
خیراتی امر ایتکله ده اهل واولاد دیکری نار حیمدن حفظ
ووقایه ایدیکر .

تفصیلاتنه کانجه : انسان یک دیکرندن ممتاز ایکی
جوهر دن مکوندر . بری روح دیکری جسددر که یونلر
طبعاً متغایر ایشلرده فقط برینک تأثیری ایله دیکری دخی
متأثر اولدنی جهته متجددرلر . بناء علیه انسانلرک سعادت
انجق یوایی جوهری خلل وفساددن وقایه و صیانت ایله
حصوله کاور .

شوحلده هر انسان ایچون بری سعادت روحیه سنی
ایجاب ایدمک ، دیکری ده سعادت جسمیه سنی اقتضایله جک
ایکی وظیفه واردر .

انسان روحنی فساددن صیانت ایدرک سعادت روحیه یه
نائل اوله بیلیمک ایچون درت وظیفه ایله مأمور و مکلفدر .
(۱) روحی اعتقادات باطله ، اوهام فاسده دن تطهیر .
(۲) اعتقادات حقّه ، معلومات صحیحه ایله تقویه و ترصین
(۳) اخلاق رذیه . اعتیادات قبیحه دن تهذیب .
(۴) مکارم خصال ایله تربین ایتکدر .

ایشته روحی اصلاح آیدوب کاله ایدریمک ایچون
وظائف مذکورده کمالیه اعتنا واهام ایتک لازمکاور .
انسان وجودنی فساد ، علل و امراضدن وقایه ایدرک
سعادت جسمانیه سنی اله ایده بیلیمک ایچون ده حوایج
ضروریه سنه و بالخاصه مأکولات و مشروباتنه ، طب
وحفظ الصحة قواعدینه رعایت ایتک لازمدر .

دین مبین اسلام بیک اوچوز اوتوز سنه اول طب

وحفظ الصحة اصول وقواعدنی وضع وتأسيس الجشدر .
 بوده بروجه آتی احادیث شریفه بیان بیورمشلردرکه :
 جناب فخر عالم افندمن بیورمشلردرکه : (یامعاذ
 انفسک مطینک فارقی بها = ای ماعاذ جسد وروحک
 مصالح دینیہ واعمال دنیویہ کی حامل مطیہ و مرکبکدر .
 بناء علیه حوائجی قضا بقا وحتک اسبابی احضار ایدرک
 اکا رفق ولامتله معاملة ایت) .

ودیکر حدیث شریفه بیورمشلردرکه : (فان لجسدک
 علیک حقاً وان لزوجک علیک حقاً وان لورک ملک
 حقاً = ای عبدالله وجودک سنک اوزرکده حق واردر .
 آتی اعمال دنیویہ واعمال اخرویہ به مقاومت ایده جک
 درجه کوتلندیرمک ایجاب ایدر . ، زوجہک دخی نفقه
 وسائرہ کبی اوزرکده حق واردر انی کسب وتواراث اتمک
 اقضا ایدر ، سنی زیارت ایدن احبابکده اوزرکده حق
 واردر اکا رعایت ایجاب ایدر . بناء علیه حقوق مذکورہ
 یی ایفا اتمک اوزرکده لازمدر .

(المؤمن القوى احب الى الله من المؤمن الضعيف =
 نزد سبحانیده مؤمن قوی مؤمن ضعیفدن سوکلیدر) .
 فقط قوتی مرضی صمدانی اولان محله صرف ایلدیکی
 تقدیرده دیمکدر .

(و) سلوا الله العفو والعافیه فان احدمکم لم یعط بعدالیقین
 خیرا من العافیه = کناہکزک عفوئی ، وجودیکزک تحت
 وعافیتی جناب حقدن ایستیکز چونکہ سزدن هیچ بریکزہ
 یقین وایماندن سوکرہ تحت وعافیتدن خیرلی هیچ بر نعمت
 اعطا اولنماشدر) بوحديث شریفتر ایلهدنک تحت وعافیتی
 ایچون اسباب مادیہ ومعنویہ به توسلک لزومی بیان اولندی
 بروجه آتی احادیث شریفه ایلده بالخاصه قواعد فنی طب
 دائره سنده تدای و معالجه نک لزومی بیان بیورمقدردر .

حضرت فخر کائنات افندمن بیورمشلردرکه : (تداوو
 یا عباد الله فان الله لم یزل داء الا نزل له دواء ، ای عباد الله
 درد مرضه دوجار اولدیغکز تقدیرده تدای و معالجه ایدیکز

زیرا جناب حق ازال خلق ایلدیکی هر مرض ودردک
 دوا و علاجی دخی خلق ایتشدر .

دیکر حدیث شریفده بیورمشلردرکه : لکن داء دواء و اذا
 اصاب الدواء الداء بری باذن الله تعالی) هر مرضک علاجی واردر .
 معین بر علاج سبب قلندیفی معین بر مرضه اصابت ایلدیکی
 تقدیرده اذن الهی ایله تأثیر ایلدوب تحت وعافیت کسب ایدر . ()
 بناءً علیه اولومدن بشقه هر خسته لقی ایچون دوا
 یارادیش ایلده بعض خسته له چاره بولنماستی و بعض ادویه نک
 تأثیر اتمه مستطیعک جهلندن و معین بر مرض ایچون سبب قلندش
 اولان علاج تعیین اولنماقندن در یوق ایلده احادیث مذکورہ لرده
 بیان بیورلندیفی اوزره هر دردک دوا سی واردر .

اکا بر علمای اسلامیدن (رحمة الله) افندی حضرتلری
 (اظهار الحق) نام کتاب عالیلر نده دییورکه : طائفه نصارادن
 بر دو قوتور حاذق اجله علماء اسلامیدن (حسین بن علی
 الواقدی) حضرتلرینه کیدر . دیرکه : (سزک کتابکزده
 علم طبه دائر نیچون برشی نقل اولنماشدر) .
 مشارالیه حضرتلری بیوررکه : (جناب حق علم طبک
 جمله سنی بر آیتک نصفنده بیان بیورمشلردر .
 دو قوتور او آتی سوال ایدر .

مشارالیه حضرتلری بیوررکه : او آیت (کلاواشر بوا
 ولا تسرفوا) نظم جلیلی درکه تفسیری شویله در (جناب
 حقک ما کولات و مشروباندن سزک ایچون حلال قلندیفی
 شیرلی ییکز ، ایچیکز ، حرامه تعدی و تجاوز ایچیکز .
 سزه مضرت ویرده جک مقدار کثیری تناول اتمه ییکز) .
 سوکره دو قوتور دیشکه : (پیغمبریکزده بو بابده بر شی
 سویله مہ مشمیدر) . مشارالیه حضرتلری بیورمشلردرکه :
 (پیغمبر دیشان افندمن بتون اسرار فنی طبی ایکی جملهده
 جمع ایشدر) .

دو قوتور آتی ده سوال ایدر .

مشارالیه حضرتلری دیرکه : جناب فخر کائنات
 افندمن بیورمشلردرکه :

(المعدة بيت الداء والحمية رأس كل دواء و اعطاك بدن مائوده — معده بالعموم مرضك بيت و مكانيدر . حيه يني بره زده هر دونك اصل و اساسيدر.)

بونك اوزرينه دوكتور : (انصاف آيتي سرك كتاب ويغمه بركيز چاينوسه حاجت برافاشدرد . يني بو آيت ايله حديث شريف حفظ الصلحه لك اساسي ، ازاله مرضك اصل و مدارلرني بيان بيورمشدرد .) ديتشدر .

مابعدى وار
اسكايلى
محمد عاطف

اسقولاستيق

[۰]

مجموعه ابوالضيانك ۱۴۹ نومرولى نسيخه سذر
اسقولاستيق عنواني بر مقاله حيرتمى جاب ايتدى ده
او مقاله حقنده بر ايكي سوز سويكدن كنديمى آله مدم .

مقاله نك طرز افاده سي بر مصاحبه ، هيئت مجموعه سي
مدارس اسلاميه ده ، تدريس اولنان علومك بر هيچدن
باشقه بر شى اولديغنه ايمان ، غايه حقيقه سي ده بونلرك
اورته دن قالد بولسك وجوبنه استدلال در .

مقاله ، — صاحبك عنوينه مغروراً سويليورم — دور

[۰] اسقولاستيق قرون وسطاده جرمان باربارلرى رومابه كاد-
كلرنده انلر طرفندن آريستوت افلاطون . سقراط كبي بيوك
حكيملرك آتاري خريستيانلنك احكام اساسيه سته موافق اولديغندن
خريستيانلغه تطبيق ايدهمك دنيمد كور آ تارده برطاق تعديلات
اجرلسندن ودها صوكره بوكتابلرى تاهللر شرح و تفسير ايدهرك
برچوق صاحبه ميان اصول وقواعدك رواج بولسندن عبارتدر .
اشته بو اصول فلسفييه (اسقولاستيك) نامى و بولمشدر .
برزمانلر بواسقولاسترك اصولك خلافه سوز سويلنلركفر
عديله قتل اولور ايدى تاهل صليب محاربه لرلنده شرقنق معلومات
آلتجه قدر اوروپا بوتنيقك التنده آزيلاشدر .
حتى برزمانلر شرقنق ظهور ايدين عنديه ، عناديه ، لادريه
مذهباريته انقسام ايدين سونق طايفه طائفه سي ده بو اسقولاستيك
اصولندن حصوله كلشدر .

اندیشان دكل ، بر آز عوام فريشانه يازلمش . چونكه
اسقولاستيك تعبيرينك تفسيرندن چيقارق جاذبه ارض
مسئله سنده بر ذاتك فقط صرف ، نحو ، منطق . معانى .
بديع بيان او قومش اسلافدن انجق آرسطوني تسليم ايدر
بنقسه سي هيچه صايار ، تركه يازلمش بعض كتب فنيه يني
كوزدن كچيرمش ، هر مباحثه قاريشير ، تيجه ده خصصنى
بر قياس منطق ايله الزام ايدر . و ياخود ايندم
ظن ايدر . مع هذا ذكى فقط كوردكي تحصيل ذهني
حقيقتى كورميه جك درجه ده بوزمش اولان بر ذاتدن
بمثله اورته به بر اسقولاستيق مسئله سي چيقار بيورلركه
كوبا بو يوله تحصيل كورنلرك بو فنلر ايچينده
دولاشانلرك طرز محاسبه سي هپ بويوله اينش كبي
كوستررك بويه بر بليهك واجب الازاله اولديغنى افاده
ايدبيورلر .

حتى بوبادىكي دعوالرينك صدقنى تسليم ايتد برك
ايچون بو اسقولاستيق چيلرك عادى طبقه سته مثال اولارق
شويه بر سرگذشت بيان ايدبيورلر .

بونلردن بر دانىسي مجلس معارفه كلش بر قاچ دفعه
اجازت وريدكندن بشله عربى و ياخود علوم دينيه معاملكى
استمش و شو سوزلرى علاوه ائمش :

« بنده كوز باليكز عربيات . منطق دكل سايه ... ده
حكمت ده او قوده بيليرم . فقط صنف بوكامان اوليور چونكه
معلوم آ . بونلر حقه بازالق نوعندن شيلر .. آرق علمادن بر
آدمه حقه بازالق ايتك ياخي شورى يا ؟ »

محررك شو سرگذشتى جدا آرانسه بيله بولنميه جق
شيلردن اولدينى ايچون مقام استدلالده امداده يتشه جك
شيلردندر .

محرر بك شوحال سرگذشتيسنه برعمومليك ويريور .
فقط انصاف ايدبيورده برنجى مخاطبنك حالته طبقه عليا
ايكنجيسنه طبقه عادى نامى ويريور .

طبقه عليا سنى حكمت طبيعيه ، كيميا و سائر فیه نظر